

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 "		
Pe un pătrar de an 60 "		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Nr. 11.661/1933.

NICOLAE,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, BC Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor :

Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Hristos se naște, măriți-l;
Hristos din ceriuri, întâmpinați-l;
Hristos pe pământ, înălțați-vă”...

(Catavasi la Nașterea Domnului)

Cu o bucurie pe care nimenea și nimic de pe lumea aceasta nu are dreptul să ni-o smulgă din suflet, prăznuim astăzi, iubiții mei fii sufletești, sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Ea a sosit din nou în casele noastre, în bisericile noastre, în familia cea creștinească a neamului nostru și împrăștie pretutindenea lumină și pace și binecuvântare.

În mijlocul acestei sfinte sărbători stă însuși Fiul lui Dumnezeu, care s'a pogorât din sânul Tatălui ca să mântuiască lumea. Spre dânsul — și numai spre El — ne îndreptăm astăzi privirile și gândurile sufletelor noastre. Iată peștera și într'ansa Fecioara preacurată; iată dumnezeescul Prunc întru umilință înfășat și culcat în iesle; iată păstorii închinându-se și magii cu steaua călătorind; iată mulțimea de oaste îngerească vestind în cântări deasupra peșterii în noaptea cea sfântă solia cerului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14).

O minune s'a arătat în acea noapte plină de taină în peștera din Viflaimul Iudeei: Acela pe care l-au așteptat oamenii dela căderea lui Adam încoace; Acela pe care l-a fâgăduit Tatăl cel ceresc ca izbăvitor din păcate; Acela pe care l-au vestit prin glasul lor prorociei și spre care a nădărdit tot sufletul însetat după mântuire: El a sosit atunci în lume, Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care din Tatăl s'a născut mai înainte de toți vecii, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, El a venit atunci între oameni. Și nu s'a pogorât cu năluciri înfricoșându-ne pe noi, nici n'a venit pe vre-un tron al lumii acesteia înconjurat

de trecătoare strălucire, ci a venit întru smerenie și chipul robului luând, pentruca și cel mai smerit și mai nebăgat în seamă dintre oameni să îndrăznească a se apropia de dânsul. Și totuși, mărirea lui Dumnezeu, pe care nici pământul și nici cerul n'o pot cuprinde, s'a arătat întru dânsul. Covârșit în sufletul său de această mărire, dă mărturie despre ea sfântul apostol și evanghelist Ioan zicând: „Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi, și noi am văzut mărirea lui, mărire ca a unuia născut dela Tatăl, plin de dar și de adevăr“ (Ioan 1, 14).

Adevărul Domnului în gura Lui, în sufletul Lui, în toată ființa Lui. Printr'ânsul a răsărit lumii „lumina cunoștinții“, a cunoștinții de Dumnezeu, a cunoștinții de țintele cele mari și luminoase ale vieții noastre, ridicate mai presus de lucrurile trecătoare ale acestei lumi. Cerul și pământul vor trece, dar cuvântul Lui rămâne în veci. Și numai cel ce primește acest cuvânt în mintea ca și în inima sa, ca să-l facă, numai acela a găsit calea vieții, căci zice: „Eu sunt calea, adevărul și viața“ și iarăși: „Eu sunt lumina lumii, celce vine după mine, nu va umbla întru întunerec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan 8, 12).

Iubirea lui Dumnezeu printr'ânsul s'a arătat deplină către noi oamenii, dupăcum zice Scriptura: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot celce crede întru dânsul să nu piară, ci să aibă viață de veci“ (Ioan 3, 16). Dela dânsul, care a venit din sânul Tatălui, am primit adevărul că: „Dumnezeu iubire este“ (I. Ioan 4, 16). Ce e drept, nu lipsește nici dintre oameni iubirea. Mă gândesc cu drag la multele dovezi și fapte de iubire, cari se săvârșesc și numai în aceste zile de sărbătoare. Totuși, e neînchipuit de mare întunerecul și vina și povara păcatului care apasă viața omenească. Se vor fi gășind printre noi destule suflete covârșite de mizerie și apăsate de sarcina păcatului și pe cari mai ales în aceste zile de sărbătoare cu anevoie le-ai putea face să înțeleagă și să simtă că Dumnezeu iubire este. În mijlocul unei lumi plină de răutăți și fărădelegi, ca cea de astăzi, de unde să mai culegi dovezi pentru eroica credință că „Dumnezeu iubire este?“ Totuși, este ceva în stare să ne treacă până dincolo de toate îndoielile și tainele și prăpastiile ce le întâlnim în drumul vieții și să ne dea siguranța, că mai presus de toate acestea stă iubirea lui Dumnezeu, a Părintelui nostru a tot milostiv, și că și rostul lumii și al vieții tot în iubire stă și el. Această dovadă ni-o dă singur Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos. Printr'ânsul străbat razele iubirii celei dumnezești până în inimile noastre. Noi simțim căldura lor și un suflu de viață nouă se așterne peste sufletele noastre. Aici e izvorul puterii de înnoire a vieții. Aici e tămăduirea de toată boala și neputința. El singur ne desleagă vina și blestemul păcatului. Înaintea iubirii lui răstignită pe lemnul crucii pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, ne plecăm genunchii și ne proșternem frunțile până în pulberea pământului. Tot El, Izbăvitorul, ne ridică și ne întărește curajul și ne înviorează nădejdea. El arată drumul popoarelor și ne descopere ținta vieții. El este capul bisericii, pe care o însuflețește și o conduce ca pe trupul Său. Printr'ânsul s'au făcut toate și către Dânsul trebuie să tindă toate. El este Fiul, cel unul născut, singur fiind strălucirea mării și singur purtând chipul Tatălui, întreg și sfânt. Dela Tatăl a venit între noi, ca și pe noi să ne întoarcă, ca pe fiul cel rățăcit, în casa Părintelui nostru. „Iară câți l-au primit pe Dânsul, le-a dat lor putere ca să fie fiii lui Dumnezeu, celorce cred întru numele lui“ (Ioan 1, 12). Cu evlavie privind spre Domnul, zicem și noi împreună cu apostolul neamurilor: „Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup, îndreptatu-s'a în duh, arătat-s'a îngerilor, s'a propovăduit între oameni, crezut a fost în lume, înălțatu-s'a întru mărire“ (I. Timotei 3, 16).

O, dar nu poate peună omenească și limbă omenească să zugrăvească chipul Împăratului sufletelor noastre. Numai închinându-ne Lui și slujindu-I din toată inima putem să simțim bucuria și fericirea și grația mântuirii. Ceice nu se apropie de Hristos ori se înstrăinează de dânsul, aceia sunt săraci cu sufletul, fiindcă sunt lipsiți de cea mai mare comoară sufletească, față de care toate comorile lumii acesteia nimica nu înseamnă. A primi pe Hristos Domnul înlăuntrul tău și a nu mai trăi tu, Adam cel vechi, cu păcatele tale, ci a lăsa ca Hristos să trăiască întru tine, aceasta înseamnă a umbla în lumina cunoștinței celei din credință, ați înnoi cele dinlăuntră ale tale prin altoire cu darul mântuirii și ați umplea viața ta cu un cuprins smuls din veșnicie. Larg să Vă deschideți, iubiiți mei fii sufletești, porțile sufletelor Voastre, ca să primiți pe Hristos Domnul înlăuntrul Vostru. Lăsați măcar în aceste zile de sărbătoare la oparte toate grijile și toate gândurile Voastre la lucrurile cele pământești și Vă întoarceți la înțelegerea și la primirea celor spre mântuirea sufletelor Voastre, pe cari Vi le îmbie din nou Hristos Mântuitorul din mijlocul praznicului Nașterii Sale. Dacă ați ști Voi

că pe dinaintea casei Voastre trece un mare împărat din lumea aceasta, atunci ați lăsa lucrul, ați arunca unealta din mâinile Voastre și v'ați apropia ca să-l vedeți. Iată deodată cu praznicul Nașterii Sale vine la noi Domnul însuși, Împăratul cel mare al sufletelor noastre. El vine cu adevărul Lui, cu darul Lui, cu duhul Lui, cu evanghelia, cu crucea, cu iubirea și cu mântuirea Lui — și așteaptă ca să-i deschizi inima ta și să-l primești înlăuntrul ei.

Iubiții mei, în zilele din preajma sfintelor sărbători ale Crăciunului a fost zarvă mare în țara noastră, din pricina alegerilor pentru parlament. Cu multă durere am aflat cum poporul nostru credincios e împărțit în tot felul de partide, cum frații de acelaș sânge și de aceeași limbă se dușmănesc, se hulesc și prigonesc unii pe alții, umplând de zgomotul urei, al neînțelegerii și al lipsei de bunăvoire tot pământul patriei.

În mijlocul acestei lumi românești învrăjbite sosește solia cerească: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!* Hristos umblă astăzi, deodată cu această solie, prin țara noastră. El, Învățătorul și Izbăvitorul, bate la ușa sufletelor, bate la ușa familiilor, bate la ușa dirigătoriilor, a școlilor, a temnițelor, bate la toate ușile din țara aceasta românească — și cere intrare. Să nu i se întâmple ca atunci când a trebuit să se nască — în peșteră: „*pentru că nu aveau ei loc în casă*” (Luca 2, 7). Faceți loc în casele Voastre și în sufletele Voastre pentru Hristos! Scoateți din ele toată ura și răutatea, toată pizma și păcatul — și faceți loc pentru Hristos. Ca părintele Vostru sufletesc, Vă oblig în numele Domnului, în ziua acestui mare praznic al păcii creștinești, să nu Vă depărtați din fața altarelor bisericilor Voastre până ce n'ați luat în sufletele Voastre hotărârea de a întinde mâna frățescă de pace tuturor acelora cu care v'ați fi învrăjbit și de-a alunga din inimile Voastre tot duhul rău al mâniei și răsbunării, lăsând loc pentru duhul sfânt al iubirii și al bunăvoinții. Numai prin iubire creștinească și prin frăție românească se poate clădi pe temelii tari și nebiruite viitorul țării și al neamului nostru.

Gândiți-vă la cele ce ni le spune astăzi cântarea bisericească și împliniți îndemnul ei: *Hristos se naște — măriți-l! Hristos din ceruri — întâmpinați-l! Hristos pe pământ — înălțați-l!*

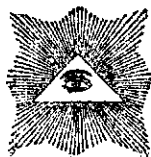
Cu aceste cuvinte mă îndrept și către Voi, iubiții mei fii duhovnicești, din de Dnmnezeu păzita eparhie a Caransebeșului. Să Vă aduceți aminte în rugăciunile Voastre de fostul Vostru părinte sufletesc, Prea Sfințitul Episcop Iosif, care v'a luminat până la trecerea Sa la cele veșnice cu învățăturile lui și v'a păstorit cu iubirea lui. Până ce voi sfinți pe nou alesul Episcop al eparhiei Voastre peste puține zile, și până ce va fi așezat în scaunul vlădicesc dela Caransebeș, în calitate mea de mitropolit substituind în cele duhovnicești pe episcopul Vostru, nevrând a Vă lăsa orfani, v'am trimis acest cuvânt de învățătură La care mai adăugând urarea și arhierasca Noastră binecuvântare ca aceste sfinte sărbători să le petreceți cu sănătate, cu pace și bunăvoire și să le ajungeți întru mulți ani, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1933

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

Nicolae

Arhiepiscop și Mitropolit.

NAȘTEREA.

De: Prof. C. Rudneanu

Iisus Christos se naște și nașterea Lui înseamnă renașterea omenirii. Omenirea împătimită de forțele trecătoare ale materiei se sbate în întunec. Întunecul aduce ruina trupului și a sufletului. Închinătorii la idoli și gândul pururea la tot ce e trecător a stăpânit multă vreme lumea — ea se trezește numai atunci când apare Omul-Dumnezeu, adică atunci când într-o simplitate uimitoare se naște Fiul lui Dumnezeu.

Mult timp mintea învățaților a cercetat cauza cauzelor, au răsfoit nenumărate tratate de științe pentruca să se deslușască asupra nașterii misterioase a lui Iisus Christos. Și totuși această enigmă e simțită și înțeleasă de ultimul creștin al zilelor noastre, el crede adânc că așa s'a întâmplat și că istoria nașterii e *istoria însăși a Dumnezeirii.*

S'a născut în Vitleemul Iudeei, în „*casa pâinei*” fiindcă într'adevăr această regiune era de o fertilitate deosebită. Sfântul Ieronim ne spune: „Te salut Vitleeme, casa pâinei, unde s'a născut pâinea care a coborât din Ceriu! Salut Ephrata, regiunea bogată în recoltă și fructe, unde fertilitatea vine dela Dumnezeu”.

Și dacă reflectăm pe un moment cât de minunată a fost nașterea, cât de simplă și câtă umilință nu s'a arătat dela început, atunci simțim cuvintele pline de înțelegere ale fericitului Augustin: „că aci toate sunt o școală a umilinții și ne dă nouă cea mai expresivă lecție de virtute, această umilință convine mai bine unui mediu a Dumnezeului-Om, decât bogăția și splendoarea unei curți regale”.

Dacă Mântuitorul nostru s'a născut într'un mediu umil, atunci El însuși ne mărturisește mai târziu „că Fiul Omului n'are unde să-și plece capul”. Cu toată bunătatea și iubirea cea mare pe care a avut-o, oamenii l-au așezat drept răsplată pe Cruce, pe Cruce a trebuit să-și plece capul Său — de ce? Fiindcă aceia cărora le-a făcut El mult bine, au fost întunecați de Duhul Satanei, care mereu roade la temelia vieții noastre sufletești. În această măreață sărbătoare a sfintei nașteri a Mântuitorului nostru Iisus Christos să ne dezbrăcăm de păcate — de acea însușire urâtă a vieții noastre trupești și sufletești, care ne anihilează simțurile și ne distruge ființa. Să ne ridicăm cu gândul și cu fapta la *Acela* care trimis a fost de Dumnezeu Tatăl acum Una mie nouă

sute trei zeci și trei de ani ca să mântuiască neamul omenesc.

Să luăm aminte și să facem în așa fel încât toate eforturile noastre să se îndrepte în sensul vieții spirituale. Să trecem peste hotarul îngust al realului în lumea lui Dumnezeu, pentru care ne străduim aci pe pământ.

Sărbătoarea nașterii lui Iisus Christos, ne dă o rază de mângăere, că toți cei păcătoși vor avea o singură cale de urmat — calea mântuirii vecinice, care numai prin credința în nașterea Fiului lui Dumnezeu așa cum ni-e descrisă de sfinții evangheliști se va realiza.

Urmând învățăturile Lui, săvârșind faptele creștinești și adânci nobile pline de caritate creștinească, pline de înțelegere și spiritualizare în sensul creștinesc al cuvântului vom trăi măreața sărbătoare a nașterii lui Iisus Christos.

„*Nașterea lui Christos să ne fie de folos!*”

Gânduri de Crăciun.

A sosit din nou Crăciunul, ca să încresteze pe oceanul vremii încă un an trecut dela măreața clipă când cerul și-a trimis solia de înfrățire cu pământul, când împăratul tuturor popoarelor, acel ce avea să fie alfa și omega, începutul și sfârșitul, a descins în umilința unei peșteri mucețită și rece din vestita cetate a Vitleemului. Întunecul nopții celei pline de taină — sfâșiat de lumina stelei binevestitoare și văzduhul plin de mulțimea imensă a îngerilor, ce se alăturaseră îngerului vestitor, ce planau asupra sărăcăciosului lăcaș, luminat de strălucirea divină, umplând văzduhul cu imnul de slavă și mărire, cu imnul de biruință a luminii asupra întunecului — va fi din nou brăzdat, cu aceeași regularitate obișnuită, și de data aceasta, de stelele purtate de evlavia miilor de copii dela sate și orașe; liniștea profundă a nopții înfrigurate va fi din nou conturbată de glasurile domoale ale colindătorilor, ce-și vor legăna din nou cântarea, preamărind nașterea Mântuitorului.

Luna ce urca lin printre pâlcurile de nori, treptele albastre, clădite din mătasa azurului de noapte, de pe înălțimi oprită între razele stelelor cu sclipiri tainice, lumina mistic străzile binepetruite și înguste ale Vitleemului, în noaptea cea mare, spre a arăta calea masei imense a norodului, adunat la recensământul ce-l ordonase cezarul August — direcția spre sărăcăciosul palatul — unde se născu Împăratul popoarelor, Mântuitorul nostru. La noi luna va lumina

coverul argintiu al zăpezii înghețate, ce se va înmuia sub călcările miilor de curioși ce vor alerga neștiutori pe străzi, gândind la marele eveniment, — atmosfera se va încălzi de răsuflarea înțepită a trecătorilor emoționați de ritmurile slavelor, ce se ridică de pretutindeni spre Cer, preamărind pe Iisus.

Bolta cerului, în semn de slavă, își va aprinde și ea din nou candelile sale, sufletele noastre-și vor aprinde și ele din nou candela credinței, ca'n pâlpăirea vie a ei să se purifice de orice întunerec, spre a fi vrednice să primească pe Acela care stă la răspântia duor mari crâmpene de istorie omenească. Alaiul mistic în care cucernicia magilor veniți din cele patru unghiuri ale pământului, spre a învălui cel mai mare eveniment din viața lumii, își va depăna splendoarea și'n sufletele noastre în dimineța zilei minunate, când pașii noștri se vor îndrepta de data aceasta nu spre umile catacombe ci spre maiestuoase temple ridicate în cinstea celui unul născut Fiu al lui Dumnezeu, unde clericii îmbrăcați în odăjdii scilpitoare, vor preamări nașterea miraculoasă a lui Christos Iisus. Precum fața-i — feeric luminată de Dumnezeirea fermecată și de feciorelnicul soare, ce agale se ivea la orizont, atunci când micuțul născut, înfășat în scutece albe, a fost ridicat din ieslea dobitoacelor ce priveau sperioase în fața marei minuni — I-se învesește la vederea norodului căruia avea să-i propovăduiască lumină, așa se înveselesc și fețele noastre ale tuturor, sufletele noastre îndoliate se mângăie, iar rănile noastre se vindecă căci în curând vom primi în mijlocul nostru pe Stăpânul ce ne-a fost dat nouă spre conducere.

Acest Crăciun binecuvântat pentru fiii acestei eparhii, va fi un Crăciun epocal în viața noastră bisericească, aducându-ne nouă bucurie îndoită, licăriri de speranțe pentru o nouă viață bisericească...

Șoaptele sfinte ce se răspândesc în văzduh, până departe, rostite de inimile setoase de lumină, să fie auzite și de Domnul și de Mântuitorul nostru, pentru a ne învrednici cât mai curând să vedem pe Păstorul în fruntea noastră!

Petru Toma lic. în teol.

„Pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoară din cer și dă viața lumii“ (Ioan 6, 33).

„Intr'aceasta să cunoașteți duhul lui Dumnezeu: orice duh care mărturisește pe Iisus Christos, venit în trup, este dela Dumnezeu“ (I. Ioan 4, 2).

„Iar noi n'am luat duhul lumii, ci duhul cel din Dumnezeu, ca să știm cele ce sunt dela Dumnezeu dăruite nouă“ (I. Cor. 2, 12).

„Pe pământ pace“.

Oastea ingerilor s'a pogorit atunci din ceruri, și a intonat imn necunoscut: *mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pământ pace între oameni bună voire.*

Neîntrecutul cântec al cereștilor puteri rezumă toată noima existenței noastre, cum rezumă stelulele de gheață secretul legilor din univers. Pacea cu-al ei corolar buna învoire pe pământul stăpânit de oameni, și ecoul ei binecuvântat, preamărirea în ceruri „întru cei de sus, lui Dumnezeu“.

Copilul-minune, cel care a deslegat a ceea ce visul protopărintelui său Iacob, săvârși pentru moment coborîrea slavei pe pământ. Cu el ceriurile s'au deschis spre a dănuți împreună cu pământul, cu el cele ale firii toate s'au împăcat, căci el venise prunc nevinovat în lume.

O, câtă bucurie, transfigurare și extaz n'a inundat atunci omenirea! Mântuitorul ei — în chipul umilului prunc al peșterii din Betleem — luă îndoite proporții de dragoste în inimile cele trudite prin alianța obidei și a veacurilor: ca prunc și ca Mântuitor.

Neamăgită, ea credea pruncului pentru nevinovăția lui, și ea credea prin puterea înțelepciunii celei de sus, revelată în Scripturi, că „la plinirea vremii se va naște Mesia“. Dumnezeescul fiu prin însaș calitatea lui minunată se îmbia deopotrivă minții ca și inimii omenești...

Pacea realizată de el fu o pace fără de război, iar preamărirea, o supremă încercare de umilință. Iată neîntrecuta operă a lui Dumnezeu, iată garanța mântuirii noastre nemincinoase!

*

Două mii de ani s'au scurs aproape că neîncetat ne'ncălzim inimile în leagănul Pruncului Iisus, ne înfruptăm din cereasca lui hrană și sperăm în îndelunga sa răbdare. Și cu toate astea îl primim în sălaș rece și străin.

Pacea pruncului se apără azi cu arme, o pace hibridă și de artiștii; preamărirea lui Dumnezeu? În inimii mai reci decât arama și chimvalul cel sunător. Nu suntem măcar primitori ca niște păstori, nici calzi ca o peșteră. Simboalele nevinovate ale copiilor, corul de îngeri, steaua de carton și oile din jucării, mai

sincere și mai vii sunt decât sufletele noastre. Pacea lui Iisus s'a distrus în noi mai înainte de a se fi născut; de aceea nu mai e nimic ce să se îmbuneze; să ne dea suflet cald, reînnoiat ca de copil...

Pregătiți suntem astăzi pentru orice, numai pentru primirea lui Dumnezeu între noi, nu. Și dacă el vine totuși, ne vedește încă odată grația lui cea mare față cu nemernicia noastră de totdeauna.

Note succinte despre literatura teologică la Sârbi.

Ortodoxia la Sârbi.

Pr. A. Uroș-Doloveanu.

Pe toate laturile activității culturale, poporul românesc și sârbesc nu se cunosc aproape deloc, cu toate că atât istoria națională cât și cea bisericească a acestor două națiuni vecine și conviețuitoare adesea le-a adus în atingere.

Atât literatura profană, beletristica, cât și literatura teologică a acestor popoare nu s'au încrucișat. Un zid chinezesc separă producțiunile lor de tot felul. O apropiere și o colaborare culturală cât de plăpândă nu există. Cu atât mai puțin bisericească. Deși un legământ politic se însinuă, el nu va avea consistența, trăinicia și siguranța unei apropieri sufletești. Sufletul poporului român și sârb ar avea multe puncte de atingere numai atunci însă, când această atingere va porni dela inimă la inimă și nu din calcule de politică oportunistă, strâmtă și vremelnică. Politica inimii, e o politică de apropiere sinceră, largă și de umană frățietate.

Dar, ceea ce intenționez eu a scrie nu este din domeniul politicii, ci din domeniul de specialitate: teologic, bisericesc.

Voiu face succinte mențiuni despre dezvoltarea studiilor teologice, activitatea practică, misionară a bisericii ortodoxe sârbe, ca apoi în acest cadru să situez *prodigioasa personalitate a episcopului de Ohrida, Nicolae Velimirovici.*

După războiul mondial, pe tărâmul ortodoxiei, a luat ființă în hotarele țării jugoslovenilor un curent nou. Acel curent deși nou, n'are nimic înouitor în sinea lui. E conservatist mâncând dela *ortodoxismul — provoslavija și svetoslavija — sfântului lor național, Sava.* Deci, au de țel: reînvierea epocii de aur a poporului sârb, când „vogie“ și vlădică se întruchipa în una și aceeași persoană. În vederea propagării acestei misiuni și-au luat temă de luptă

revistele: „*Svetoslavije*“, „*Put*“ și alte organe episcopiale. Pe când „*Bogoslovije*“ e revistă de pure studii teologice a profesoriilor dela Facultatea teologică din Belgrad. Asta în pătura de sus. În popor fierbe mișcarea „*poboznjlor*“ sau a „*bogomolilor*“ cum le mai zice (ceace-i la noi „*Oastea Domnului*“) pe undele căreia plutește deasemenea boarea aceeași ortodoxii „*svetisavliene*“ și a unui naționalism din bătrâne vremi. Centrul mișcării este *Craguevațul*, unde se și tipărește vestitorul „*bogomolilor*“, „*Unirea creștină*“. Tot de aci se dă la iveală aproape lunar câte o broșură succulentă cuprinzând viața sfinților.

Promotorul și animatorul eficient al ortodoxiei naționale de origine svetisavliene este vlădica de Ohrida, Nicolae Velimirovici, care și-a identificat întreaga operă scrisă și activitatea de fiecare clipă cu acest ideal național reînscut. O mișcare sănătoasă, cu rădăcini firești poporului sârb, este acest ortodoxism. Fiindcă, ceea ce dă directiva și alimentează mișcarea este însuși Vlădica Nicolae Velimirovici, care oarecum figurat și simbolic, este un al doilea Sveti Sava pentru poporul sârbesc. Spirit larg, genial și fiu al poporului. O capacitate recunoscută până și de englezi și americani prin scrierile lui pline de duh și actuale. E un vizionar de dimensiunea unui teolog patristic. Duce o viață de aspru călugăr în pitorescul peisagiu pe care-l formează lacul Ohrida. Toate faptele și întâmplările atât ale vieții istorice cât și mărunțișurile zilei le privește în lumina unei perspective biblice largi; toate le aduce la răzor cu învățătura și viața sfinților Scripturi. Un mistic ortodox și un liberalism de nuanță anglicană se simte în toate producțiunile lui, fără a altera câtuși de puțin idealul ortodoxismul său svetisavian.

Scriitor, poet, erudit și deasupra tuturor, cuvântător rarism, pe cari sârbii cu drept cuvânt îl numesc Zlatoustul lor.

Dintre scrierile lui foarte numeroase, menționăm câteva din cele mai proeminente: „*Prologul Ohridului*“, „*Omiliile*“, „*Războiul și Biblia*“, „*Credința oamenilor culti*“, etc. Iar, lunar apare câte o broșură cu scrisori misionare: „*Misionarska prisma*“. În ea se cuprind răspunsurile pe cari le dă vlădica Nicolae tuturor acclora cari i-au pus vre-o întrebare. Aceste răspunsuri, în chip de scrisoare deschisă, sunt adevărate perle, cari mărturisesc despre forța duhovnicească a acestui Vlădică.

Din această publicație lunară „*Misionarska prisma*“ voiu spieci dia când în când scrisori misionare pe cari mă voiu nizu a le traduce pe românește.

Din sbuciumul vremurilor de jertfe și biruință.

Privim cu multă jale mormântul ce ne stă în față și gândul ni se duce la soția și copiii lui, cari îl așteaptă cu dragoste sfântă și dor nemistuit.

Intorcându-ne la lagăr, comunicăm alor noștri tristul adevăr și hotărâm să-i comandăm o cruce de piatră cu inscripție românească, iar cu ocazia așezării ei la mormânt, să-i facem și un parastas.

Ducându-ne să comandăm crucea, ne-am abătut și pe la rectorul seminarului I. P. C. Arhimandrit Ștefan, care se arătase — la Paști — așa de binevoitor cu mine și coriștii mei, și arătându-i dorința ce avem de a așeza la mormântul concetățeanului nostru o cruce de piatră, îl rugăm dacă ar fi dispus să officieze un parastas cu acest prilej.

I. P. C. Sa ne primește și se întreține cu noi cât să poate de afabil. Intre altele ne spune că are un bun coleg și prieten în România pe P. S. Episcop Visarion Puiu al eparhiei Bălți cu care a făcut studii la Kiev și Leipzig. Cât despre parastas, ne asigură că va fi în mijlocul nostru și-l va oficia.

Peste o săptămână toți deținuții din Turnu-Severin și Mehedinți, plus corul alcătuit la Paști, erau în fața mormântului.

I. P. C. Sa începe parastasul în limba bulgară, corul dă răspunsurile în românește. Înțelegător al stării noastre psihologice și mișcat de situația în care ne găseam, ne-a adresat cuvinte de mângâiere și de îmbărbătare. „Vă asigur — zice I. P. C. Sa — că ori de câte ori voi veni la acest cimitir, mă voi abate la mormântul compatriotului vostru și voi înălța lui Dumnezeu rugăciuni pentru odihna sufletului și ertarea păcatelor lui“.

Mie și lui Pantelici ne-a tras o dojană când ne-a văzut cu trăsura la Seminar spre a-l duce la cimitir. „Voi sunteți destul de săraci spre a face o asemenea risipă și eu — încă — tânăr ca să pot merge pe jos“.

Comandorul Strâmbeanu se face bine, în schimb colegului Resmeriță încep a i se umfla picioarele. Suntem îngrijorați de starea lui provenită din cauza mizerabilei alimentații ce ni se dă.

Spre revolta generală a celor din lagăr, are loc un regretabil incident între colegul Oprescu și nevropatul sublocotenent, ajutorul șefului Nikolof, care ne pretindea — ca atunci când se spăla baraca — să umblăm numai în ciorapi. La riposta d-lui Oprescu — că noi nu suntem obișnuți a umbla în ciorapi — acest candidat sigur al casei de nebuni, s'a îndobitocit atât de mult că ordonase satisfacția cea mai brutală și umilitoare. Intervenția energică a șefului său, l'a adus în neputință a-și executa planul. Spumegând de ciudă nu-și mai găsea pace decât evitându-ne, ceea ce ne-a făcut mare plăcere.

În afară de sufletul distins al I. P. C. rector din Filipopoli, cât și al bietului medic dela Ruscuiuc, care ni s'a arătat — deși neputincios a ne servi cu ceva — foarte binevoitor, nu vom putea uita nici odată *vraja apusurilor de soare* din Filipopoli.

Întredeschiderea din munții *Rodopului* de un colorit ce da în violet și munții *Balkanilor negri* forma fondul unui altar din slave căreia marele pontif *Soarele* în vestimente scaldate în cele mai strălucite raze și variate culori, înainte de plecare oficia sfânta

vecernie. Și dând lumii binecuvântarea sa, părea că zice tuturor: *Pace vouă! Somn ușor!*

Ministrul Spaniei la Sofia — sub al cărui protectorat rămăseseră Românii — vine în lagăr să ne cerceteze. Cam târziu și fără nici un folos.

Auzim sunete de talange și behăit de oi și miei. Numeroși ciobani aromâni și copiii lor, cu avutul încărcat pe măgari, își duc turmele urmate de zeci de câini la munte. E pitoresc convoiul lor.

Timpul care de o lună era așa de frumos se schimbă dintr'o dată și în luna Maiu încep lapovițele cele mai nesuferite. Până aci dormeam afară din cauza milioanelor de stelnițe care ne săngerau toată noaptea. Toate încercările noastre de a ne apăra de ele, au fost zadarnice. Într'o noapte dela ora două până la cinci, am ucis două sute. A trebuit să preferăm să dormim două săptămâni afară biciuiți și udați de lapoviță de cât să intrăm în baracă.

Băile de abur sistem turcesc, pe care — odată pe săptămână — le cercetăm cu mult interes și plăcere, ne mai împăcau puțin de tortura la care ne supuneau și oamenii și stelnițele (păduchii de lemn).

(Va urma).

Ioan St. Paulian.

Sărbători fericite dorim tuturor cetitorilor, colaboratorilor și prietenilor foii noastre.

Ș T I R I

Hirotonirea I. P. C. Sale Arhimandritului Dr Vasile Lăzărescu, nou alesul nostru Episcop se săvârșește Duminecă la 31 Decembrie a. c. în catedrala mitropolitană din Sibiu.

*

Duminecă în 17 cor. s'a săvârșit sfințirea apei, pe urma lucrărilor de renovare, la biserica catedrală din Caransebeș. A oficiat un sobor compus din P. O. D. protopresbiter *Andrei Ghidiu*, preoții *Petru Bancea* și *Romulus Pop*, diaconii prof. *Zeno Munteanu* și *Teodor Roșca*.

Părintele protopresbiter într'o cuvântare caldă a augmentat solemnitatea momentului.

La liturgie a predicat pâr. paroh *Petru Bancea* arătând între altele că strădania de a înfrumseșa Casa Domnului constituie o grijă de păstor, care însă este a se ajuta și încuraja de atenția credincioșilor; ei trebuie să cerceteze lăcașul Domnului, să jertfească pentru împodobirea acestuia, ca tot mai mult să crească simțul de evlavie creștinească.

După amiază, la Vecernie a vorbit, în cadrul conferințelor aranjate de „Societatea femeilor ortodoxe“, protodiaconul *Ioan David*. Desfășurând în termeni limpezi, cu o argumentare ușoară și pe înțelesul tuturor subiectul predicii sale despre poveștele evanghelice cu privire la împlinirea voiei dumnezeiești, predicatorul a reușit să contribuie în largă măsură la edificarea celor de față.

Corul Catedralei noastre, la înălțime ca întotdeauna, a cântat frumoase colinde de Crăciun.

*

La orele 5 s'a ținut conferința „Astrei”, în sala festivă a Liceului. D-l profesor *Enache Ionescu* a desfășurat frumosul subiect *despre viață*. Pornind dela o interesantă paralelă dintre corpurile vii și cele moarte, d-sa a tras concluziuni pentru aceea ce se cheamă și este viața. Fără a se pronunța, d-sa a menționat toate teoriile cu privire la apariția și începutul vieții pe pământ, recomandând unele studii pentru cercetare amatorilor.

Pentru monumentul Dr Iosif I. Otariu au mai intrat următoare sume:

Profesor pens. Antoniu Sequens C-sebeș	500	Lei
Profesor I. David C-sebeș (a 3-a contrib.)	500	"
Preot Nicolae Popoviciu Alibunar . . .	500	"
Preot Alexandru Guga Cubin	150	"
Comuna bisericească Lighed	100	"
" " Pecinișca	50	"
" " Băile-Érculane	50	"
" " Zervești	50	"
Ioan Bojin episcop Zervești	10	"

Total: 1910 Lei

Suma anterioară: 18510 Lei

Total până de prezent: 20420 Lei

+ **Preotul Iancu Milu**, după o scurtă și grea suferință în 13 l. c. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. În 14 l. c. a fost înhumat în cimitierul din Iosefinul Timișorii. Prohodul s'a săvârșit de pâr. protopop Dr Țucra din Timișoara, profesorul Filip Pop din Caransebeș, parohul E. Mureșian din Banloc și diaconul Al. Boșșian.

Părintele protopop a parentat în alese cuvinte pe regretatul dispărut, arătând calitățile lui nobile ca vrednic și inteligent păstor sufletesc. În Domnul adormitul s'a născut la 1866 în Mehadica, terminând liceul în Seghedin și Lugoj, a intrat cu bacalaureat în institutul nostru teologic, după absolvirea căruia a servit în fruntea comună Uzdin din dieceza noastră ca bun păstor timp de 34 ani. După trecerea la cele eterne a iubitei sale consoarte s'a mutat la unca sa fiică Dna M. Ostoia din Timișoara, unde încă a fost apreciat fiind ales membru în Consiliul parohial al metropoliei noastre din Banat.

Bunul Dumnezeu să facă parte de fericirea vecinică acestui suflet bun și nobil.

Nr. 10326 933.

Concurs.

Din Fondul cultural „Alexandru Lebu” sunt a se distribui șase ajutoare de câte Lei 1000 (unamie).

La aceste ajutoare pot concura numai elevi ai școlărilor ortodoxe de cântăreți din Mitropolia ortodoxă a Ardealului.

Concurenții vor înainta până la 31 Decembrie 1933 cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, anexând următoarele acte:

1. Certificat eliberat de Direcțiunea școlărilor de cântăreți unde studiază, dovedind înscrierea pe anul școlar 1933/34.

2. Certificat despre starea materială a concurentului. Sibiu, din ședința secțiunilor unite a Consiliului arhiepiscopesc dela 28 Noembrie 1933.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Redactor responsabil: Nicolae Cornean.

NOTĂ OFICIALĂ.

Nr. 4915 E. 1933.

Catre Prea On. Ofeii protopresbiterale și On. Ofeii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

În baza motivelor cuprinse în circulara noastră ddo 22 Septembrie a. c. Nr. 4915 E. 1933 ne-am văzut îndemnați a dispune, ca la sârbătoarea Cuvioasei Paraschiva, să se poarte un tas în bisericile din eparhia noastră, în favorul comunei noastre bisericești Iabuca, din tractul protopresbiteral al Vârșetului.

Rezultatul tasului avea să intre la Cassa diecezană până în 25 Octombrie 1933.

Cum însă banii colectați n'au intrat încă dela toate comunele bisericești, solicităm trimiterea lor și aceasta cu atât mai ales, pentrucă dacă nu venim comunei bisericești întru ajutor cât de grabă, interesele ei sunt periclitare.

Caransebeș în 19 Decembrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrieu Ghidlu

consilier eparhial, protopresbiter.

Declarație.

Subsemnata Neurohr Ecaterina, supusă Iugoslavă, de profesiune croitoreasă, domiciliată în orașul Caransebeș strada Paul Chinezu Nr. 2, născută în Jimbolia la data de 19 August 1908, stau în țară din anul 1928 cu o mică întrerupere, declar că am renunțat la supușenia Iugoslavă, optând pentru cea Română ca una care n'a intenționat nici când a devenit supusă străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității Române, public aceasta spre știință aceora cari ar voi să facă vre-o întâmpinare potrivit dispozițiilor art. 23 din sus zisa lege.

Neurohr Ecaterina.

Aviz.

Aduc la cunoștința Onoratei preoșimi, că am preluat

Cafeneaua și restaurantul „CENTRAL”

unde se servesc cele mai bune **mâncări** și **vinuri** pe lângă **PREȚURI EFTINE!**

Cu toată stima:

MARTIN SZABO
RESTAURATOR.